

Nr 327.

Av herr **Andersson** i Hedensbyn **m. fl.**, om *höjning av anslaget till bidrag för ladugårdsförbättringar.*

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t under nionde huvudtiteln (punkt 122 bidrag till ladugårdsförbättringar) upptagit ett reservationsanslag av 250 000 kronor eller samma belopp som anvisats för innevarande budgetår.

I motion II: 418 till näst föregående års riksdag hemställdes, att, då de för närvarande gällande grunderna för bidrag till ladugårdsförbättringar i avseende på bidragsbeloppens storlek — 200 kr per nötkreatursenhet eller då särskilda skäl därtill finnas, 300 kronor per enhet — icke visat sig verksamma, dessa måtte höjas till förslagsvis 400 respektive 500 kr. och att för ändamålet måtte anvisas ett reservationsanslag av 1 000 000 kronor. Motionen vann emellertid icke riksdagens bifall.

Ehuru lantbruksstyrelsen hemställt, att bidrag till ladugårdsförbättringar måtte för nästa budgetår anvisas ett med 150 000 kronor till 400 000 kronor förhöjt anslag, har departementschefen, med framhållande av att behovet av statsbidrag otvivelaktigt fortfarande är stort, likväl icke ansett sig kunna förorda, att å riksstaten för nästa budgetår upptages högre belopp än som anvisats för innevarande budgetår eller 250 000 kronor.

De hushållningssällskap, som förmedla ifrågavarande bidrag, ha emellertid gjort den erfarenheten, att i följd av att bidragsbeloppet per kreatursenhet är så litet, men fordringarna på en med statsbidrag understödd ladugårdsförbättring stora, det visat sig svårt för att inte säga omöjligt för den i ekonomiskt avseende mindre väl situerade jordbrukaren att kunna använda sig av statsbidrag till ladugårdsförbättring. Detta förhållande är ju också ganska självklart. Ett nyuppförande av en ladugård för exempelvis sex nötkreatursenheter med den standard, som föreskrives för åtnjutande av statsbidrag, drager en kostnad av minst 7 000 kronor. I statsbidrag erhållas i bästa fall 1 800 kronor. Jordbrukaren har således själv att stå för en kostnad av 5 200 kronor, ett belopp som i många fall är högre än egendomens taxeringsvärde och som ägaren icke har möjlighet att uppbringa, i all synnerhet som han är skuldsatt och följaktligen förhindrad att med utnyttjande av statsbidraget skaffa sig en tidsenlig ladugård. Detta förhållande belyses också ganska klart av bl. a. det svar styrelsen för G. E. Broms' egnahemsstiftelse avgivit å av riksdagens revisorer infordrade upplysningar angående kolonisternas ekonomibyggnader. I svaret, som återgives i riksdagens revisorers berättelse för tiden 1 juli 1943—30 juni 1944, s.

155—157, framhåller stiftelsens styrelse, att en av svårigheterna att kunna sanera ladugårdarna hos sina kolonister var att statsbidragsbeloppet per kreatursenhet bleve så litet, att de mindre bemedlade kreatursägarna icke kunnat begagna sig av detsamma. Samma erfarenheter torde ock de bidragsförmedlande hushållningssällskapen ha erhållit, även då det gällde bidrag till andra mindre bemedlade jordbrukare än kolonister. Det synes sålunda vara tydligt, att statsbidraget för ladugårdsförbättringar i dess nuvarande form förfelat sitt mål. Då jordbrukets byggnadsbestånd icke minst i avseende på ekonomibyggnaderna är i stort behov av omfattande förbättringsåtgärder, anse vi det högst angeläget, att ladugårdsförbättringsbidraget utgår med ett belopp — förslagsvis 400 resp. 500 kr. per kreatursenhet — som gör det tillgängligt för dem det avsetts, nämligen den mindre bemedlade jordbrukaren, och därmed göra bidraget verkamt.

På grund av vad ovan anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte till bidrag för ladugårdsförbättringar för budgetåret 1945/46 anvisa ett reservationsanslag av 400 000 kronor samt därjämte hemställa hos Kungl. Maj:t om sådan ändring av gällande bestämmelser för bidrag till ladugårdsförbättringar i enlighet med de synpunkter, som i motionen angivits.

Stockholm den 22 januari 1945.

Lars E. Andersson
i Hedensbyn.

Aron Gustafsson,
Lekåsa.

C. O. Carlsson,
Bakeröd.

Nils Jönsson,
Rossbol.